

Gdzie szukać informacji?

WIEDZA W PIGUŁCE

Żyjemy w świecie informacji, które docierają do nas różnymi kanałami. Opiera się na nich coraz więcej naszych działań. Dlatego tak ważne jest korzystanie z wiarygodnych i aktualnych informacji. Dotarcie do nich jest możliwe dzięki właściwemu wyborowi źródeł.

To potrzeba informacyjna określa, które cechy źródła będą ważne. To, co w pewnej sytuacji może być wadą, jest zaletą w innej. Ocena źródła może więc być dokonywana tylko w odniesieniu do celu poszukiwań. Np. duża ogólność przeszkadza, gdy chcesz znać szczegóły, ale przydaje się, gdy nic jeszcze nie wiesz na dany temat.

Żadne źródło nie jest całkowicie obiektywne. Każde przedstawia określony punkt widzenia. Zauważ, że różne gazety opisują te same wydarzenia w całkiem różny sposób. Dlatego przy szukaniu najbardziej wiarygodnego ujęcia faktów ważne są:

- odróżnienie przedstawienia faktów od komentarzy i opinii autora,
- zaufanie bezstronnemu autorowi.

Czasami jednak nie potrzebujesz obiektywnych źródeł. Często szukasz opinii innych. Np. przy wyborze filmu nie wystarczy poznanie zarysu jego fabuły, chcesz też wiedzieć, czy podobał się widzom o podobnym guście. Wówczas poznaj recenzje krytyków i komentarze na serwisach tematycznych.

Przy wyborze źródła informacji kieruj się jego:

- wiarygodnością (zawsze szukaj wiarygodnych źródeł!),
- aktualnością,
- obiektywnością,
- dostępnością,
- łatwością wykorzystania,
- stopniem szczegółowości,
- zrozumiałością.

Charakter i ograniczenia źródła zależą również od kanału komunikacyjnego (to pośrednik między nadawcą i odbiorcą). Np. informacje dostępne w internecie są bardziej aktualne niż te zawarte w książkach.

Do niektórych źródeł można dotrzeć poprzez różne kanały. Dotyczy to m.in. codziennej prasy, drukowanej i udostępnianej w sieci.

Jeśli szukasz informacji:

- do szkoły lub do pracy — wybierz obiektywne i wiarygodne źródła, np. encyklopedie i podręczniki. Unikaj portali takich jak sciaga.pl, zapytaj.onet.pl. Nie korzystaj ze stron www, których autora nie jesteś w stanie zidentyfikować. Szybko skończyłoby się to jedynką w dzienniku!
- by rozzerwać się — zajrzyj do prasy lub serwisów tematycznych. Poznaj opinie innych osób.
- o swoich zainteresowaniach lub hobby — sięgnij do czasopism, forów i blogów internetowych na dany temat.

ZADANIA SPRAWDZAJĄCE

Zadanie 1.

Przyporządkuj źródła informacji do odpowiednich kategorii.

Kategorie:

Kategorie:

- nauka i praca
- hobby (zainteresowania)
- rozrywka

Źródła:

Elementy do przyporządkowania:

- Wikipedia
- Codzienna gazeta
- Encyklopedia PWN
- Portal społecznościowy „Facebook”
- Forum internetowe „Opinie o filmach”
- MTV
- Portal internetowy „Demotywatory.pl”
- Czasopismo naukowe
- Artykuł zestawiający najnowsze modele telefonów komórkowych na stronie GSM.pl
- blog internetowy zawierający przepisy kucharskie „Gotuj ze smakiem”

Zadanie 2.

Przyporządkuj typy źródeł informacji do odpowiednich zadań. Do każdego zadania wskaż po dwa źródła.

zadania

Kategorie:

- Przygotowanie referatu na biologię na temat zasad fotosyntezy.
- Wyszukanie dodatkowych informacji na temat Adama Mickiewicza, rozszerzających dane zawarte w podręczniku z języka polskiego.
- Pomoc koledze w wyborze książki jako prezentu dla rodziców z okazji ich zbliżającej się rocznicy ślubu.
- Przygotowanie prezentacji o Igrzyskach Olimpijskich.

źródła informacji

Elementy do przyporządkowania:

- wikipedia
- encyklopedia drukowana
- forum dyskusyjne
- Youtube.com
- książka biograficzna
- opinia znajomych
- magazyn literacki
- podręcznik gimnazjalny

SŁOWNICZEK

- **źródło informacji:** obiekt przekazujący informacje. Źródła informacji mogą być drukowane (np. książki, mapy), elektroniczne (strony www, blogi, fora internetowe) lub osobowe (inne osoby, od których możemy się czegoś dowiedzieć). Do każdego źródła należy odnosić się krytycznie, badać jego wiarygodność.
- **kanał informacji:** (inaczej: kanał komunikacyjny) połączenie pozwalające na komunikację pomiędzy dwoma osobami, służy wymianie informacji, np. kable telefonu, stronicie książki, fale radiowe. Kanał informacji to co innego niż medium: zwykle dane medium (środek komunikacji, np. telewizja) wykorzystuje pewne kanały informacyjne do nadawania określonych przekazów.
- **potrzeba informacyjna:** informacje wymagane przez danego użytkownika, niezbędne ze względu na cel i okoliczności jego działań. Potrzeba informacyjna prowadzi do rozpoczęcia wyszukiwania informacji.
- **wiarygodność informacji:** stopień, w jakim informacja jest godna zaufania.
- **obiektywność informacji:** brak naznaczenia informacji osobistym doświadczeniem autora jej przekazu, jego poglądami czy subiektywnym punktem widzenia. Całkowita obiektywność to sytuacja idealna, niemal nigdy niemożliwa do spełnienia.

Tekst: Urszula Dobrowolska, scenariusz: Michał Wysocki, konsultacja merytoryczna: Justyna Jasiewicz. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/gdzie-szukac-informacji/>.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Cyfrowa Przyszłość, dofinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

Język polski, III poziom edukacyjny
Cele kształcenia

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

Wiedza o społeczeństwie, III poziom edukacyjny
Cele kształcenia

I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.

Informatyka, III poziom edukacyjny
Cele kształcenia

II. Wyszukiwanie, gromadzenie i przetwarzanie informacji z różnych źródeł; opracowywanie za pomocą komputera: rysunków, tekstów, danych liczbowych, motywów, animacji, prezentacji multimedialnych.

Nowa podstawa programowa:

Język polski, VII-VIII klasa

Treści nauczania

Uczeń wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego, popularnonaukowego lub naukowego.

Uczeń porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie.

Uczeń gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje plan kompozycyjny własnej wypowiedzi.

Uczeń rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, korzysta z informacji.

Uczeń rozwija umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.

Uczeń rozwija nawyki systematycznego uczenia się.

Uczeń rozwija umiejętność krytycznego myślenia i formułowania opinii.

Informatyka, VII-VIII klasa

Treści nauczania

Uczeń ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znaczenie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich.

Język polski, liceum i technikum

Treści nauczania

porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach.

korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej.

dokonuje krytycznej selekcji źródeł.

gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych.

korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość.